

С.К. Криворучко

СПРИЙНЯТТЯ СІМОНОЮ ДЕ БОВУАР ТЕНДЕНЦІЙ ДОБИ У РОМАНІ «СИЛА ОБСТАВИН»

Художній пошук французьких письменників-екзистенціалістів С. де Бовуар, Ж.-П. Сартра, А. Камю, А. Мальро слід інтерпретувати у сукупності зв'язків впливів і перетинів, які мають двозначну спрямованість. З одного боку, їхнє мистецтво сформовано філософськими надбаннями попередників і сучасників, новітніми літературними тенденціями модерної доби, яка у середині ХХ ст. перебувала у власному розквіті, з іншого боку, саме ці письменники утворювали новітні творчі літературні засади та розвивали філософські ідеї, які стали провідними надбаннями екзистенціального умонастрою та вплинули на подальший розвиток мистецтва, що сприяло фіксації їхніх імен в історії світової літератури.

Аналізуючи мистецтво С. де Бовуар не варто зосереджуватись лише на екзистенціалізмі, оскільки коло інтересів письменниці є складним симбіозом творчого спілкування представників різних сфер мистецтва і науки: музика, театр, література, філософія, соціологія, політика, культурологія, географія. Аналіз письменницею доби, в якій вона жила, відбився у романі «Сил обставин» 1963 р.

Письменницю хвилювали соціальні питання, до речі, соціальний складник є сенсоутворюючим аспектом екзистенціалістського умонастрою. Доба, яка відбилася у творчості письменниці, є передусім результатом політики фашизму, що призвела до голоду, повоєнної бідності, судових справ у Європейських країнах. С. де Бовуар зазначає прірву, яку підсилила війна, між більшістю та невеличкою кількістю обраних. В Іспанії розкіш центральних вулиць контрастує з вуличками бідняків, які голодують, а невеличка Португалія є оазисом благополуччя. У 60-х рр. в Іспанії мало чого змінилося – злидні: квартали стали сточними ямами, в яких живуть голодні дітлахи, жебраки, каліки. Франція, на думку письменниці, на «хвилину» відчула братерське єднання, коли у день перемоги після Другої світової війни люди виходили на вулицю та трималися за руки. Це була ейфорія, в якій довгоочікувана та несподівана перемога об'єднала цілу французьку націю.

Париж і Франція, у сприйнятті письменниці, є осередком перетинів дій політики країни, які впливають на моральний вибір індивіда. Особистість зосереджується на національному усвідомленні, яке знаходиться у конфлікті з іншими країнами. Конфлікт ґрунтується на культурному, політичному та соціальному протиставленні, які позбавляють свободи людину. Внутрішні стосунки колонії та колонізатора (Алжир / Франція) формують почуття «незручності» і провини в особистості, зовнішнє протиставлення американців і росіян (США / СРСР) утворюють емоцію абстрактного страху у індивіда в

усьому світі, «трудові табори» СРСР та концтабори Германії констатують повернення рабства та знищення свободи людини.

Вивчаючи культуру США письменниця відмічає загальний конформізм американців, а американську літературу вважає «ангажованою», оскільки у творах Д.-Е. Стейнбека, Дон Пасоса, У. Фолкнера простежується відбиття державних інтересів. Письменниця вводить термін «американізм», антикомуністична спрямованість якого нагадує психоз. «Американізм», на думку С. де Бовуар, якоюсь мірою схожий на європейський шовінізм. Рисами «американізму», зазначає С. де Бовуар, є інертність людей, що безвільно розділяють офіційну політичну думку. Ці люди не здатні самостійно мислити, уявляти, винаходити, вибирати або вирішувати, тому що абстрактним еталоном для них є гроші, які позбавляють індивіда навичок власної оцінки.

В Італії після Другої світової війни, незважаючи на голод і кровопролиття, продовжують розвиватись фашистські тенденції, які переросли, на думку письменниці, в неофашизм. С. де Бовуар вважає, що в Італії націоналізм формувався на фашистських засадах. Говорячи про італійських письменників авторка зазначає їхню неприязнь одне до одного. Ворожнеча до німців зійшла нанівець, коли письменниця побачила повоєнну Германію: руїни, каліки, біда, голод, холод. Однак німців передусім хвилювала проблема кари.

Провідним явищем 2 пол. ХХ ст., на погляд С. де Бовуар, була холодна війна. Загальним для всіх – космополітичним – був страх перед атомною зброєю: «Захід тремтів від страху відтоді, як 12 жовтня 1949 року генерал Бредлі оголосив, що настав день „красного атому“; СРСР володів атомними бомбами. Почались розмови про ще міцнішу зброю, виготовити яку в січні 1950 року наказав Трумен: мова велася про водородну бомбу. Її дію описували у всіляких деталях. Викликаний нею страх став космічним: в Америці, у Франції повідомлялось про літаючі тарілки то в небі, то іноді у полях; дехто навіть бачив марсіан» [1; 151]. У Франції спільнота дуже боялася «червоних», з одного боку, з іншого, у країні простежувалася прихована окупація США.

С. де Бовуар відвідала Ісландію, Норвегію, Шотландію, Югославію, Австрію, Чехію. Окрім «європейських» країн письменниця звертає увагу на культуру і традиції Китаю та Африканських держав: Гао, Дакар, Бобо-Діуласу, Алжир, Татуїн, Меденін, Джербу, Туніс. У всіх цих країнах до білої людини ставилися вороже. С. де Бовуар відмічає расову дискримінацію, хвороби, складнощі початкової системи освіти. Письменниця відкриває конфлікт цивілізацій, який ґрунтується на різності культур: «Порівнюючи мою цивілізацію з іншою, абсолютно відмінною, я відкрила своєрідність рис, які здавалися мені до цієї пори спільними; прості слова, такі як „селянин“, „поле“, „село“, „місто“, „родина“, в Європі мали зовсім інший сенс... Уявлення про моє власне оточення стало точнішим... це... зміло мої попередні орієнтири. Досі, незважаючи на прочитані книжки і поверхове знайомство із Мексикою і Африкою, нормою я вважала благополуччя Європи й Америки, „третій світ“ лише смутно маячив на горизонті. Китайські маси зруйнували для мене

рівновагу планети; Дальній Схід, Індія, Африка їх злидні стали істиною світу, а наш західний комфорт – вузьким привілеєм» [1; 255].

Особливу увагу письменниця приділяє конфлікту араби / французи. С. де Бовуар на території Франції відчувала себе чужинкою через власні погляди. Перш за все письменниця була індивідуалісткою, яку цікавили власні емоції та творчість. Але ситуація 60–х рр. примусила її висловитись, оскільки вона відчувала загальну агресію брехні співвітчизників. Расизм панував у Парижі. Навіть «чорноногі», які декларували інтеграцію арабів із Алжиру, на побутовому рівні не могли уявити їх поруч і починали тремтіти від думки про спільний коледж. Поліцейські за наказом били арабів на вулицях, грабували їх, обшукували, гвалтували їхніх жінок. Каткування стало нормою. Найстрашніше полягало у тому, що ці заходи були системою, а не окремими випадками.

Каткування арабів, жорстокість французів викликали почуття сорому у С. де Бовуар, що сформувало глибинний психологічний конфлікт в її свідомості, який виявився у пригніченості. Чуткам про ймовірний мир в Алжирі письменниця не вірила, вони її лише дратували та відвернули від власної країни: «Покінчено із мандрівками Францією. У мене не було бажання знайомитись із ще не відомими мені містами, такими як Таван, Сен-Савен та інші, теперішнє отруювало для мене минуле. Відтоді зверхню горделивість осінніх днів я зустрічала у приниженні, сладкість літа, що наступає – із гіркотою» [1; 324]. Письменниця розуміла, що глобальних змін не буде, та намагалася допомогти простим людям, які зверталися до неї із проханнями про захист.

Прикладом цього є створення комітету для захисту алжирки Джамілі Бупаша. С. де Бовуар написала статтю, що надрукували у «Монд», в якій велося про жорстоке знущання над дівчиною – її позбавили цнотливості бутилкою – про сліди опіків на її шкірі, та численні травми на тілі. Стаття привернула увагу спільноти: дехто із французів висловлював співчуття, дехто вважав це нормою правосуддя, але найбільше обурення письменниці викликали офіційні персони, які мали нести відповідальність. У процесі судової справи виникла версія переслідування французьких офіцерів, які знущалися над Джамілою Бупаша.

До міністра юстиції Мішле у цій справі відправилася делегація інтелектуалів. (С. де Бовуар, Ж. Тійон, А. Постель-Віне, Ж. Халімі). Але Мішле намагався, як звичайний політик, ухилитися, та пообіцяв порадитися із Патеном, якого вважав «втіленням сумління». Поведінку французів, як іронічно зауважує письменниця, він пояснював розповсюдженням нацистської зарази. (Дуже зручно у 60-ті рр. «ховатися» за наслідки Другої світової війни та відповідальність перекладати на німців, які навіть на межі ХХ-ХХІ ст. відчувають провину).

«Втілення сумління» – Патен – під час «аудієнції» звинуватив С. де Бовуар у тому, що вона, по-перше, є правопорушницею, оскільки оголосила на всю країну про скаргу Джамілі Бупаша; по-друге, обурила милих офіцерів тим, що змарнувала їхню репутацію; по-третє, жоден військовий ніколи не ніс

публічного покарання, оскільки це наносить плями на честь мундиру; по четверте, якщо добиватися офіційного слідства над офіцерами, то його просто не буде, тому що підслідних уб'ють: «пуля в голову – і все» [1; 363]. А Джамілі Бупаша Петен через алжирських судей запропонував компроміс: «... Джаміла ... дозволить оглянути себе експерту, який оголосить її скаженною, яка не несе відповідальності; її звільнять, і відразу ж її скарга втратить силу, справу закриють. Вона відмовилась... її перевели у тюрму Френ, вести розслідування доручили слідчому Кана» [1; 365].

Письменниця у романі «Сила обставин» зображує долю Джаміли Буша, яка є фрагментом у численних катуваннях арабського народу електрикою, опіками, підвішуванням, удушенням, саджанням на бутилку, які переривалися психологічним тиском. Таке ставлення французів до арабів, на думку С. де Бовуар, порушує проблему існування демократії в державі та проблему свободи особистості у країні. На ці події реакції французів-обивателів не було взагалі. Більшість не цікавилася політикою і державними справами, інтереси людей фокусувалися навколо власних родин. Араби намагалися чинити опір. У тюрмах вони разом із французькими заключеними, що співчували їм, на знак протесту оголосили голодовку.

Коли 5 липня 1962 р. Алжир оголосили незалежним від Франції, С. де Бовуар не відчула полегшення: «... для нас, французів, ситуація, в якій ми залишали Алжир, не давала приводу для радості. Протягом семи років ми прагнули цієї перемоги: вона прийшла надто пізно, щоб вимусити забути про ту ціну, яку прийшлося заплатити за неї» [1; 475].

Вивчаючи африканську культуру С. де Бовуар робить цікаві висновки у спостереженні за племенами озера Чад. Письменниця вважає традиції корбо досить примітивними, але вони є переконливим тлом у порівнянні з досягненнями європейської цивілізації. Дуже важливе місце, зазначає письменниця, у культурі африканських племен відводиться луку, який полегшує полювання. Лук є своєрідним символом, який відбиває певний розвиток. С. де Бовуар звертає увагу на те, що плем'я корбо втратило лук, після чого не намагалось його відшукати. Ця пасивність є, з одного боку, прикладом гармонійного сприйняття оточуючого людину світу, з іншого, свідченням небажання розвиватись: «Сусідні племена користувалися луком, а вони говорили: навіщо?" У таких умовах жодне із сучасних винаходжень – ані машини, ані літаки – не приваблювало їх: а навіщо? Час від часу вони за допомогою каменя вбивали декілька птахів і з'їдали їх. У них був скот, але кормився він на далеких пасовищах та був лише удаваним добробутом. Землю у них обробляли жінки, ось чому всі вони були багатоженцями, за виключенням слабоумного холостяка, який жив милостинею, і одного старого, більш заможного, ніж інші, який пояснював... „Мені не потрібно більше однієї Дружини. Я – багатий"» [1; 330].

С. де Бовуар зазначає, що ці люди жили без релігії і майже без обрядів, таким чином, традиції племені забувалися. Письменниця виводить парадокс

екзистенції, який полягає в тому, що ці люди уникнули нужди, коли відмовилися від власних потреб, але на шляху позбавлення вони знайшли достаток. Таким чином, у звичайному побуті С. де Бовуар намагалася відшукати філософський сенс, який відкривав шлях до розуміння й усвідомлення екзистенції. Письменниця аналізувала африканську культуру не лише на території Африки, вона також спостерігала за еволюцією чорної раси та її інтеграцією у Південній Америці. Дуже слушним є відкриття С. де Бовуар синтезу африканських та індійських традицій у Бразилії. До цих висновків письменниця прийшла проаналізувавши кандомбле. (Кандомбле – це афробразильський фетишистський культ, в якому нейтральне місце посідає почитання африканських язичеських божеств «оріша».)

Таким чином, у 60-ті рр. письменниці підійшла до відкриття феномену «меншинного» мислення, яке намагалася проаналізувати у психологічних відчуттях «слабких»: жінок, негрів, індійців. Населення Баїї утворило власну релігію, в якій поєдналися африканські язичеські культури із католицизмом на тлі зовнішньої індійської символіки: «У Ресіфі для нас організували вечір, де чорні, переодягнені індійцями, демонстрували дуже складні танці... При кожному сеансі всі танцівниці впадали в транс... юна негрятянка... впала у транс, пішла, потім повернулася, преображена таємною радістю... це Преображення було неочікуванністю... надприродним втручанням... Поєднання кандомбле і католицизму призводить іноді у дрібницях до безглузвих результатів. Але в цілому селянських фетишизм, улаштований у християнство, прекрасно поєднується із пережитками африканського фетишизму» [1; 375-377].

Соціальну інтеграцію африканської культури С. де Бовуар помітила в Ітабуна, яка виявилася через побут та їжу. Бідність тут, як і в Африці, була провідною рисою мислення: «... на базарі червона квасоля, маніока, нікудишній рис, гарбузи, солодка картопля, брикети цукру-сирцю, який схожий на чорне мило, висушена на сонці гов'ядина – нічого свіжого... На відкритому повітрі ми дихали запахом старого горища» [1; 378]. Письменниця наводить інтер'єр, за допомогою якого зображує соціальний стан цих людей: «Ані води, ані опалення, ані меблів: оточена стінами утрамбована земля, декілька ящиків. Ряди кімнат йшли навколо двору, де знаходилися голі хлоп'ята із вздутими животами та жінки у лахмітті» [1; 378]. Зображуючи африканців Куби, які живуть у такій самій бідності, письменниця зауважує, що їхні очі світять; любов'ю до Кастро.

Бразилії не притаманний расизм, оскільки, відмічає письменниця, більшість португальців має єврейське походження, до того ж майже у всіх жителів є якась частка африканської крові. Але замість расизму тут панує антисемітизм у заможних колах. С. де Бовуар відчула тенденцію протиставлення, і навіть конфлікту, Північної Америки і США, а бразильські інтелектуали викликали симпатію письменниці своєю освітою та гострим розумом.

Позицію СРСР С. де Бовуар визначає як існування великої імперіальної держави, яка пригнічує інші, незалежні від неї, країни, а на території власних «колоній» (європейських східних країн) створює складні умови існування. Спроби ввести колективізацію на території Югославії провалилися, тому що селяни чинили самовбивство, щоб завадити впроваджувати колонізаторам їхні інтереси. Культурні проблеми простежувалися в літературі цієї країни, оскільки більшість письменників відчуло творчий вплив французького сюрреалізму після Першої світової війни. А в 60-х рр. їх примушували поєднати авангардні засади з народною культурою. Таким чином, письменники зіткнулися із проблемою, яку на практиці вирішити було не можливо: поєднати сюрреалізм та фольклор. Ця ситуація простежувалася також і у Чехії. Відбиття втручання політичної та соціальної систем у життя індивіда, символом якого постає розповсюдження та культивування чеських фольклорних традицій, зображується у романі М. Кундери «Жарт».

Письменники СРСР, більшість із яких була вимушена притримуватись концепції соцреалізму, згідно засадам цього напрямку, провідною темою творів робили труд. Ідеологія творчості впливала і на їхнє приватне життя: вони були закутими, здавалося, що весь час за ними спостерігають. С. де Бовуар спілкувалася із Є. Євтушенко та Р. Рождественським та критикувала висловлювання шкільних вчителів, які не розуміють творчості цих поетів, оскільки вона виходить за межі загальноприйнятого. С. де Бовуар відкривала для себе парадокси СРСР: країна, яка в усьому світі сприймається як «нова», не сприймає новітніх тенденцій – Б. Пастернаку і А. Тарковському чиновники заважають самореалізовуватись.

Письменницю вразили важко пояснювані контрасти країни: загальна бідність; дефіцит товарів; проституція, яка офіційно заборонена, але вважається елітною справою; при цьому черги в ресторани і наявність передових технічних досягнень у космічній галузі. Однак саме прогресивні розробки атомної зброї, які на певному етапі було зупинено, формували передчуття миру у спільноті. С. де Бовуар робить цікаві спостереження за архітектурою Хрещатика: «Росіяни не втомлюються нахвалявати краси Києва. Софійський собор, який показав нам український поет Бажан, заслуговує власної слави. Але центральні квартали – половина міста – були знищені німцями. Сталін наказав зруйнувати одну з найвідоміших церков і заново відбудувати Київ у його найулюбленому стилі: аркади і колони, головна вулиця – це страшний кошмар» [1; 469].

С. де Бовуар звертає увагу, що, так само як і французам, українцям притаманний післявоєнний синдром: «На Україні людей теж переслідують воєнні спогади... Нацисти, які хотіли знищити слов'янську культуру, підпалили монастир лаври, відоме місце паломництва. На холмі над Дніпром залишився кусок пофарбованого мура, один купол, золото якого почорніло від полум'я, обвуглені уламки» [1; 469].

Розмірковуючи над місцем Франції С. де Бовуар констатує її розвинутий культурний та інтелектуальний стан, який знаходиться в абсолютній залежності

від великих імперій США та СРСР, з одного боку, та з іншого, внутрішні політичні проблеми з Алжиром підкреслюють неспроможність самотнього індивіда, який не здатен впливати на соціум і має скорятися, не зважаючи на національний дух протесту. Письменниця зображує маніфестації та забастовки у Парижі, на які не звертають уваги можновладці, а політичні вибори тлумачить як профанацію і фарс.

Серед тенденцій доби С. де Бовуар відмічає культурний феномен руху «зазу», породженого війною та колабораціонізмом. Одним із засновників «зазу» був Б. Віан. Провідною засадою руху була аполітичність. «Золота молодь» улаштовувала «круті» вечірки у розкішних паризьких квартирах, поки їхні заможні батьки відпочивали у Віші. На цих вечірках підлітки пиячили, розтросували меблі, імітуючи військові грабежі, та підпрацьовували на чорному ринку. Аполітичність їхніх настроїв відбивалася в тому, що вони протиставлялися давньому національному конфлікту Англія / Франція, який бере витoki ще у X–XII ст. Середньовіччя, і культивували англійську культуру; англофільство, вичурну елегантність, англійський акцент. Зв'язок «зазу» із американською культурою простежувався у фанатичному інтересі до джазу. Зовні це виявлявся у певному одязі: джинси та клітчаті сорочки. Ця молодь читала заборонені у той час твори американців Е. Хемінгуей, У. Фолкнера, та айстро-угорця Ф. Кафку і «небажаного» француза Ж.-П. Сартра, які після прочитання обговорювалися ними у кав'ярнях. Слід зауважити, що трохи згодом у СРСР майже на цих засадах, звичайно, трохи змінених, утворився рух «стіляги».

Розкутість, яку розпочали впроваджувати інтелектуали-модерністи на поч. ХХ ст., поступово розповсюджувалася та «виходила на вулицю», стаючи надбанням загалу і натовпу. Але якщо обрані письменники-модерністи завдяки порушенню сталих норм створювали літературні шедеври та не виходили за межі власних приватних спалень, то натовп відроджував язичеські канони у спільноті. Відмова від християнських католицьких догм у Парижі 60-х рр. простежується у тенденціях «вуличного» групового сексу в автомобілях із незнайомими людьми та відвертій демонстрації гомосексуальних стосунків. На думку А. Мальро, міфоманію впроваджували провідні політичні чиновники – своєрідні «язичеські вожді», а натовп повторював за ними.

Спостерігаючи за довкіллям, аналізуючи його, та асимілюючи оточуючий світ у психологічному сприйнятті, яке відбилося у позиції та світогляді героїв творів С. де Бовуар, утворилася дуже своєрідна спадщина письменниці, в якій знайшли індивідуальне авторське втілення засади екзистенціалізму. Таким чином, еволюція творчості письменниці – це шлях від загального, розповсюдженого знання до індивідуального пізнання, розуміння суті речей не лише на філософському, а й на мистецькому рівні.

Література

1. Бовуар С. де Сила обставительств: Мемуары / С. де Бовуар [пер. с франц.

2. Н. Светидовой]. – М.: ИД Флюид, 2008. – 496 с.
3. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [автор-укладач Ковалів Ю. І.]. – К.: Академія, 2007.
4. Галич О. Теорія літератури / Галич О., Назарець В., Васильєв Є. – К.: Либідь, 2001. – 488с.
5. Червінська О.В. Рецептивна поетика. Історико-методологічні та теоретичні засади / Червінська О.В. – Чернівці: Рута, 2001. – 56с.

Анотація

Криворучко С. К. Сприйняття С. де Бовуар тенденцій доби у романі «Сила обставин».

Коло інтересів письменниці є складним симбіозом творчого спілкування представників різних сфер мистецтва і науки: музика, театр, література, філософія, соціологія, політика, культурологія, географія. Аналіз письменницею доби, в якій вона жила, відбився у романі «Сила обставин» 1963 р. Письменницю хвилювали соціальні питання, до речі, соціальний складник є сенсоутворюючим аспектом екзистенціалістського умонастрою. Доба, яка відбилася у творчості письменниці, є передусім результатом політики фашизму, що призвела до голоду, повоєнної бідності, судових справ у Європейських країнах. Париж і Франція, у сприйнятті письменниці, є осередком перетинів дій політики країни, які впливають на моральний вибір індивіда. Особистість зосереджується на національному усвідомленні, яке знаходиться у конфлікті з іншими країнами. Конфлікт ґрунтується на культурному, політичному та соціальному протиставленні, які позбавляють свободи людину. Внутрішні стосунки колонії та колонізатора (Алжир / Франція) формують почуття «незручності» і провини в особистості, зовнішнє протиставлення американців і росіян (США / СРСР) утворюють емоцію абстрактного страху у індивіда в усьому світі, «трудові табори» СРСР та концтабори Німеччини констатують повернення рабства та знищення свободи людини.

Ключові слова: С. де Бовуар, екзистенціалізм, доба, конфлікт.

Аннотация

Криворучко С. К. Восприятие С. де Бовуар тенденций эпохи в романе «Сила обстоятельств».

Круг интересов писательницы является сложным симбиозом творческого общения представителей разных сфер искусства и науки: музыка, театр, литература, философия, социология, политика, культурология, география. Анализ писательницей эпохи, в которой она жила, отразился в романе «Сила обстоятельств» 1963 р. Писательницу волновали социальные вопросы, кстати, социальная составляющая является смыслообразующим аспектом экзистенциалистского умонастроения. Эпоха, которая отразилась в творчестве писательницы, является прежде всего результатом политики фашизма, которая привела к голоду, послевоенной бедности, судебных дел в Европейских странах. Париж и Франция, в восприятии писательницы, являются сосредоточением

пересечения действий политики страны, которые влияют на моральный выбор индивида. Личность сосредотачивается на национальном сознании, которое находится в конфликте с другими странами. Конфликт строится на культурном, политическом и социальном противопоставлении, которые лишают свободы человека. Внутренние отношения колонии и колонизатора (Алжир / Франс формируют ощущение «неловкости» и вины у личности, внешнее противопоставление американцев и русских (США / СССР) образуют эмоцию абстрактного страха у индивида во всём мире, «трудовые лагеря» СССР концлагеря Германии констатируют возвращение рабства и уничтожение свободы человека.

Ключевые слова: С. де Бовуар, экзистенциализм, эпоха, конфликт.

Summary

Kryvoruchko S. K. Writer's perception of the tendencies of the period in Force of Circumstance by Simone de Beauvoir.

Writer's range of interests is a complex symbiosis of creative communicative between the representatives of different branches of art and science: music, theatre literature, philosophy, sociology, politics, cultural studies geography. Writer's analysis of the age in which she lived is reflected in her novel Force of Circumstance 1963. She was interested in social problems, social component is by the way a sense creating aspect in the existential view of life. The period which is reflected in creative works of the writer is first of all the result of the fascist policy, which caused starvation, post-war poverty and judicial proceedings in European countries, writer's perception Paris and France are centres of the country's political crossroads actions that reflect moral choice of a person. A personality focuses on nation-apprehension which comes into conflict with other countries. This conflict is based on cultural, political and social contradictions that deprive a person of freedom. Internal relations of a colony and a colonizer (Algeria / France) result in formation of the sense of "discomfort" and guilt in minds of personalities, external contradiction between the Americans and the Russians (the USA / the USSR) create for a person all over the world the emotion of abstract fear, "labour camps" of the USSR and concentration camps of Germany state the restoration of servitude and deprivation of personal freedoms.

Key words: S. de Beauvoir, existentialism, period, conflict.